НОРМАТИВИ УТРОШКА ГОРИВА ЗА СЛУЖБЕНА ВОЗИЛА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

LEGEARTIS ИНГ-ПРО

Број 43 ● април 2016. ● www.legeartis.rs

Додатни текстови само на www.legeartis.rs

ПОД ЛУПОМ: НОВИ ЗИО

СУДСКА ПРАКСА

- КОНКУРЕНЦИЈА ПРАВНИХ ОСНОВА
- ЗАХТЕВ ЗА ПОНАВЉАЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА
- РЕГРЕС КОД ШТЕТА У САОБРАЋАЈУ

И ЈОШ...

- ИЗМЕНЕ ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ
- ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА ИНО УСЛУГЕ

Унакрсни поглед
Шта доносе измене и допуне Закона о прекршајима?

Буџетско рачуноводство
Утврђивање пореза на добит код недобитних организација за 2015.

Порези
Третман трансферних цена у царинском поступку

Радни односи
Друга примања запослених

Инг-Про

БЕСПЛАТНО

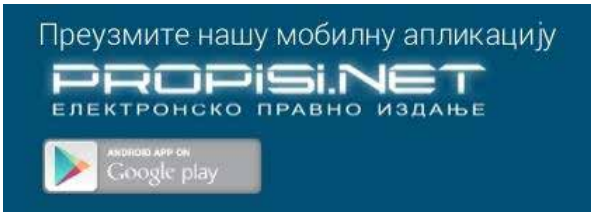
На вашим мобилним телефонима и таблетима прописи Србије и Црне Горе.

Поред тога, Инг-Про апликације садрже и: адресаре судова, Државног правобранилаштва и градских правобранилаштава, министарстава, адвоката, преводилаца и тумача, јавних бележника, извршитеља, арбитара и миритеља, информације о најновијим саветовањима која организујемо, актуелности из области јавних набавки и друге информације из области права и економије.

Инг-Про апликације за андроид можете преузети с вашег мобилног телефона или таблета, путем апликације *Playstore*.

Инг-Про апликације за Епл можете преузети с вашег мобилног телефона или таблета, путем апликације *App Store*.

Бојан Станковић, саветник у области пореза и рачуноводства, запослен у ревизорско-консултантској кући *Deloitte*

Приликом измена Закона, односно увођења пореза по одбитку на услуге, пропуштено је да се дефинише шта се сматра местом пружања или местом коришћења услуге.

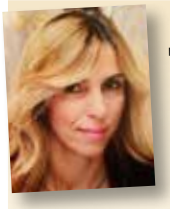
Дејан Обренић, дипл. правник, помоћник извршитеља с вишегодишњим искуством у извршном поступку

Новину новог Закона о извршењу и обезбеђењу представљају и одредбе којим се уређује одлагање извршења.

Весна Филиповић, судија Првог основног суда у Београду и руководилац одељења судске праксе у грађанској материји

Гарантни фонд није сукцесор осигуравача и на њега не прелази право осигуравача на регрес.

Данијела Рајковић, руководилац Групе за зараде у Сектору за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Послодавац својим актом треба да уреди да ли дете чија су оба родитеља запослена код њега има право на један или два поклона.

Борислав Ињац, виши царински инспектор

Увознику је много лакше да осигура доказе да повезаност не утиче на цену, него да докаже да трансакцијска вредност одговара некој од упоредних вредности.

Никола Пантелић, заменик јавног тужиоца у Трећем окружном јавном тужилаштву у Београду

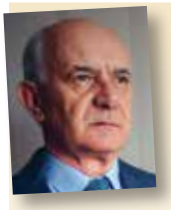
По први пут наш ЗКП раздваја право од неправог понављања кривичног поступка, па је као ванредни правни лек остао само прави захтев за понављање кривичног поступка.

Снежана Марјановић, судија Првог основног суда у Београду

Успех странке у парници управо зависи од тога колико је правилно одредила правни основ и сходно томе доставила адекватне доказе.

Владимир Скенџић, власник агенције за пружање књиговодствених услуга и аутор бројних чланака из области рачуноводства и финансија

Сва правна лица која имају возила морају усвојити нормативни акт о утрошку горива, уља, резервних делова и гума.

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ ПРАВНИ АКТИ

Порески календар

МАРТ

- Достављање обавештења о [ра] о закљученим уговорима по основу естрадних програма у прет[ходном] претходном месецу
- Достављање извештаја о [из]вршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом за прет[ходни] претходни месец

ПОРЕСКИ КАЛЕНДАР

10. МАРТ

- [Пореске] пореске пријаве пореза на премије неживотних [осигурања] за претходни месец
- Плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у
- Плаћање аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и пореског биланса од стране предузетника и обвезника пореза на приходе од пољопривреде и шумарства који воде пословне књиге за утврђивање пореза за 2015. годину
- Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец

15. МАРТ

- Плаћање доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионе[ре] претходни месец

66 LEGE ARTIS ● ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Подаци од зна[ча]ја за рад пословних субје[ката]

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО[НУ]	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по ов[ој] обавезна, у [скл]аду уговором општим ак[том] (члан 118. о раду ко[ји] тач. 6) [Зак]ону, исплаћује [се] највише до 2 просечне [зар]ада у Србији према [по]следњем об[ја]вљеном податку републичког ор[га]на надлежног за статистику (**55.76[3]** [до] **1.526**)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпр[ем]нина одласка [у]		Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**2 · 55.763 = 111.526** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до **18.331** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне [ка]рте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно по висине стварних [тро]шкова превоза, а [на]више до **3.666** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	[Се] све пореске [оба]ве[зе] као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопо[резиво] до **2.201** [дин]ара по дневници
Дневница за	У висини утврђеној општим	Не опорезује се до износа

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ 92 LEGE ARTIS ● ПРОПИСИ У ПРАКСИ

КАЛЕНДАРИ...
- **ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА**
- **ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА**
- **ДОГАЂАЈА**

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

СМИЉКА СТОЈАНОВИЋ
[ја]вног тужиоца Првог основног јавног тужилаштва у Београду
sudski.postupci@legeartis.rs

Имовинскоправни захтев је захтев за накнаду претрпљене штете проузроковане кривичним делом, захтев за повраћај ствари или захтев за поништај правног посла. О имовинскоправном захтеву суд расправља само на захтев оштећеног, а и тада само ако се тиме не би одуговлачило кривични поступак (члан 252. ЗКП-а). И Врховни суд је заузео став да суд не може расправљати о имовинскоправном захтеву по службеној дужности Пресуда Врховног суда Србије Кж. бр. 760/08 од 5. 5. 2008). Такође, суд не може оштећеном досудити већи износ од оног који је истакао у свом захтеву Пресуда Врховног суда Србије Кж. бр. 1345/05 од 29. 11. 2005). С друге стране, и јавни тужилац и судија су обавезни да упозоравају оштећеног са његовим правом на истицање овог захтева. У пракси се то најчешће чини тиме што се, након предузимања доказне радње испитивања оштећеног у својству сведока, исти позива да се изјасни да ли истиче имовинскоправни захтев, те да ли определује његов износ. Законик прописује да се захтев може истаћи до завршетка главног претреса пред [пр]востепеним [суд]ом. Тачно определ[ење] ни често [зах]тева оштеће[ног] реч. Оште[ћени] за завршну дужан да за[вр]шно, није када је истак[нут], не, али мора одлучити, [ш]то ће га у целин[и] ему мично упутити на [па]. Неодлучивање о истак[ну]том имовинскоправном захте[ву] представља битну повре[ду] одредаба кривичног посту[пка] (такав став је заузет и у реш[ењу] Апелационог суда у Крагу[јев]цу Кж. бр. 5402/10 од дана 2[3. 9.] 2010). Коначно, оштећен[и] право да истакнутим зах[тевом] располаже, те од њега [се] одустати, у ком случа[ју] право да га поново ист[акне].

Како у погледу за[хтева за] накнаду штете важе [одредбе] Закона о облигацио[ним од]сима, оштећени би [могао] тако захтевати накна[ду] штете и изгубље[не] накнаду како мате[ријалне] тако и нематеријалне [штете]. Такси, међутим, кри[вични] поступак ре[ши] тко улази у утв[рђивање] свих видова штете, је[р] како продужило и закомпликовало кривични поступак, те штету досуђује уколико је њен износ неспоран, или у делу у ком је неспоран, а ван тога оштећеног упућује на парницу. Иако у том случају оштећени ни[је] обештећен у кривичном по[ступку], његов задатак у [кривичној] парници је знатно лакши [него у] кривичног поступка [јер] било, јер више [пута] (то је [у] сложном пре[суду] делу везује парнични суд), [већ] само обим штете.

Приликом закључења спо[ра]зума о признању кривич[ног] дела, јавни тужилац је обавезан да пре закључења споразума позове оштећеног да истакне имовинскоправни захтев, а одлука о том захтеву је обавезна садржина споразума. Уколико оштећени истакне захтев, јавни тужилац и окривљени се и о том захтеву могу споразумети, с тим што се могу договорити и да окривљени имовинскоправни захтев оштећеног испуни само делимично, или да оштећени буде упућен на парнични поступак. Уколико би споразуму недостајала одлука о постављеном захтеву, суд би био обавезан да га одбаци – такво је становиште заузео и Трећи основни суд у Београду својим решењем СПК бр. 3/15 од 25. 3. 2015. го[ди]не.

Пример израчунавања сре[дстава] финансирање редовног рада политичких субјеката из бу[џета] [је]дине самоуправе чији су кандидати изабрани за одборника у скупштине или града.

Ек. клас.	ПЛА[НСКА КЛАСИФИКАЦИЈА]	Приходи по Одлуци за 2016. годину
1		3
	[ПОРЕЗ НА ДОБИТ. ДОБИТКЕ]	
711000	ПОРЕЗ НА ДОХОДАК, [ДОБИТ]	135.000.000,00
711111	Порез на зараде [из самосталних делатности]	20.000.000,00
711120	Порез на приходе [од] [од] пољ. и шумарство	2.000.000,00
711140	Порез на прих[оде]	400.000,00
711180	Самодо[принос]	13.000.000,00
713000	[ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ]	170.400.000,00
713120	Порез на имовину	58.000.000,00
713311	Порез на наслеђе и поклон	2.000.000,00
713420	Порез на капиталне трансакције	5.500.000,00
	УКУПНО	[1]0.000,00
714000	ПОРЕЗ НА ДОБРА И УСЛУГЕ	
714431	Ком. такса за рекламне паное	
714513	Ком. такса за држање моторних возила	9.55[0]
714543	Промена намене пољ. земљишта	[3]00
714549	Накнада емисије CO_2	1.000.000,00
714552	Боравишна такса	500.000,00
714562	Посебна накнада за зашт.	13.500.000,00
	УКУПНО	24.800.000,00
[7]000	ДРУГИ ПОРЕЗИ	
[7]1	Комунална такса на фирму	8.400.000,00

БУЏЕТИ И [ЈАВ]НЕ НАБАВКЕ 42 LEGE ARTIS ● ПРОПИСИ У ПРАКСИ

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

ПРОПИСИ У ПРАКСИ
LEGEARTIS ИНГ-ПРО www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085

Година IV, број 43
АПРИЛ 2016.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
мр Јован Чанак
Бојан Станковић
Борислав Ињац
Весна Филиповић
Владимир Скенџић
Данијела Рајковић
Дејан Обренић
Драгана Марчетић
Игор Живковски
Никола Пантелић
Смиљка Стојановић
Снежана Марјановић
Филип Ковачевић

Уредник рубрика *Календар важења правних аката/Порески календар*:
Ана Фулетин

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

Будући да се ближи почетак примене новог Закона о извршењу и обезбеђењу, у априлском броју нашег часописа (стр. 32) започињемо серију текстова у којима ћемо се, у месецима који следе, ближе позабавити разлозима за доношење овог новог и изразито обимног закона (551 члан), као и најважнијим законским изменама и потпуно новим решењима.

У области материјалног и процесног грађанског права, у овом издању говорићемо о конкуренцији правних основа, као и о споровима по регресном захтеву из саобраћајних удеса.

У рубрици *Кривично право и судски поступци* овога месеца доносимо први део текста о ванредним правним лековима у кривичном поступку, заправо – о захтеву за понављање кривичног поступка.

Кад је реч о пореској проблематици, говорићемо о изменама Закона о пореском поступку и пореској администрацији, о порезу на добит по одбитку на ино услуге који се примењује од 1. марта 2016. године, као и о третману трансферних цена у царинском поступку.

Крајем фебруара ове године на снагу су ступиле измене и допуне Закона о прекршајима, па се у априлском издању осврћемо и на бројне новине које доноси овај законски акт.

У релативно младој рубрици *Буџетско рачуноводство, рачуноводство и ревизија*, овога месеца говорићемо о нормативима утрошка горива, уља, резервних делова и гума за службена возила, као и о утврђивању пореза на добит код недобитних организација за 2015. годину.

Јасно је да у овом уводнику не можемо да се осврнемо на све ново што доноси актуелни број нашег часописа, стога пажљиво читајте LEGEARTIS.

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**
Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

У овом броју...

БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО, РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈА

8 Нормативи утрошка горива, уља, резервних делова и гума за службена возила

16 Утврђивање пореза на добит код недобитних организација за 2015. годину

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

26 Друга примања запослених

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

32 Коментар новог Закона о извршењу и обезбеђењу

42 Шта доносе измене и допуне Закона о прекршајима?

ГРАЂАНСКО ПРАВО И СУДСКИ ПОСТУПЦИ

50 Конкуренција правних основа

60 Регрес код штета у саобраћају у судској пракси

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

74 Измене Закона о пореском поступку и пореској администрацији

78 Обрачун и плаћање пореза на добит по одбитку, са посебним освртом на порез на добит по одбитку на ино услуге који се примењује од 1. марта 2016.

86 Третман трансферних цена у царинском поступку

КРИВИЧНО ПРАВО И СУДСКИ ПОСТУПЦИ

96 Захтев за понављање кривичног поступка

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

104 Имате питање? Имамо одговор!

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

106 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни правни акти

110 Извештај о стручној оцени понуда у поступку јавне набавке

114 Пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана

116 Декларација о царинској вредности робе

118 Пореска пријава за порез на добит по одбитку

РУБРИКЕ

3 Међу ауторима у овом броју...

4 Из прве руке

5 Уводна реч

48 Календар догађаја

72 Календар важења правних аката

94 Порески календар

Нормативи утрошка горива, уља, резервних делова и гума за службена возила

На основу прикупљених података од рачуновођа и књиговодствених агенција истражили смо шта су све контролисали порески инспектори у вези са потрошњом горива, уља, резервних делова и гума

Привредна друштва, предузетници, удружења грађана, јавна предузећа, банке и остала правна лица, као и сви корисници буџетских средстава, који у Републици Србији користе службена возила у службене и приватне сврхе треба да имају евиденцију о возилима. Закон о безбедности саобраћаја на путевима не регулише посебно ово питање, а нису донете ни посебне уредбе које уређују ову област. Постоји Правилник о садржини, издавању и вођењу путних налога и о евиденцији о издатим путним налозима („Сл. гласник РС”, бр. 29/96, у даљем тексту: Правилник о евиденцији путних налога) у којем су прописане евиденције које треба да воде правна лица.

Препуштено је правним лицима да на основу поменутог Правилника донесу свој Правилник о возном парку који садржи и нормативе за гориво, уља, резервне делове и гуме. Одговорно лице у правном лицу заинтересовано је да се потрошња горива креће у границама норматива који је прописан општим актом. Усвојеним Правилником правно лице ће пореским органима доказати опраданост утрошених количина горива, уља, резервних делова и гума.

Са пореског аспекта, трошкови који су књижени у књиговодству, а нису документовани, као и трошкови који су документовани, а нису настали у сврху обављања пословне делатности, не признају се у пореском билансу. За државу је посебно важно да се настали трошкови у пословању свих правних лица односе само на обављање пословне делатности. Постоје трошкови за које је примљен рачун добављача који је плаћен и евидентиран у књиговодству, а да стварна услуга или преузета роба није коришћена за потребе правног лица. Са овим проблемом суочавају се порески, као и буџетски инспектори.

Тема овог чланка су трошкови који се односе на утрошак горива, уља, резервних делова и гума.

Евиденција возила

Правно лице које има једно или више возила **за свако возило треба да води евиденцију**:

- обављених техничких прегледа (редовних и ванредних);
- обављених редовних сервиса по препоруци произвођача;
- отклоњених кварова на возилима;

На који начин ће буџетски инспектор квалификовати прекомерни утошак горива или евентуално трошак резервних делова, уља и гума, као и одговорност руководилаца, то је до сада било познато само буџетским инспекторима и Министарству финансија.

Коришћење службених возила у приватне сврхе

Службена возила могу да се изнајмљују физичким лицима који су запослена код правног лица, али и у другим случајевима. Запослени код правног лица може повремено да користи службено возило за личне потребе (превоз ствари, хитни превоз до болнице и сл.) уз одобрење директора или заступника правног лица.

Ако запослени не плати коришћење службеног аутомобила, онда се сматра да превоз није извршен за приватне потребе, већ је то била нека врста помоћи запосленом. За пореског инспектора такав путни налог може представљати трошак који је настао у сврху обављања пословне делатности.

Ако се запосленом одобри коришћење возила без возача на дужу релацију и више дана, то представља пружање услуге изнајмљивања возила.

Запосленом се може испоставити рачун за изнајмљивање возила (са или без обрачуна ПДВ-а, што зависи од тога да ли је правно лице учесник у систему ПДВ-а или није). Запосленом у овом случају треба обрачунати минимални трошак: трошак горива и трошкове који су настали употребом возила, а које је платило правно лице. Уколико запослени користи службено возило и путни налог гласи на возача који користи службено возило за приватне потребе, а правно лице не изда рачун запосленом, порески инспектор може да сматра да је запослени примио накнаду која се сматра зарадом, на коју се обрачунавају порез и доприноси као на редовне зараде. Можда неки порески инспектори имају и други начин обрачуна пореза на накнаду за коришћење службеног возила у приватне сврхе. На закљученом путном налогу за вожњу треба да буду уписани сви подаци о службеном путу који би евентуално пореском инспектору омогућили да утврди за које се потребе користило возило.

И за возила која се дају у закуп или се изнајмљују важе иста правила контроле утрошка горива, уља, резервних делова и гума, као код привредних друштава. Ако је изнајмљивање возила са и без возача стална делатност, онда је у питању такси превоз који се води под шифром делатности 4932.

Уместо закључка

Одговорна лица у правним лицима дужна су да осигурају свакодневно праћење утрошка горива по возилима на основу уредно попуњених путних налога за вожњу и рачуна за купљено гориво. Неопходно је да ови рачуни буду оверени од стране одговорног лица. Поред тога, месечно и квартално могу се састављати анализе или обрачуни како би се детаљно пратио утрошак горива. Утрошак резервних делова, уља и гума могуће је анализирати месечно, квартално и на крају пословне године. Порески обвезници, привредна друштва и предузетници обавезни су да настале прекомерне трошкове горива приказују у пореском билансу, док друга правна лица и буџетски корисници нису обавезни да на било који начин евидентирају прекомерни утрошак горива. Самим тим друга правна лица и корисници буџетских средстава налазе се у повлашћеном положају, а у власништву државе (свих државних институција) налази се велики број возила чија потрошња горива није стављена под контролу као што је то случај код привредних друштава и предузетника.

Utvrđivanje poreza na dobit kod nedobitnih organizacija za 2015. godinu

Nedobitna organizacija dužna je da vodi evidenciju o prihodima i rashodima, da podnese poreski bilans i poresku prijavu. Propisani su i uslovi koje treba da ispuni nedobitna organizacija da bi bila oslobođena poreza na dobit. Smatra se da nedobitna organizacija ostvaruje prihode ukolico ostvaruje prihode od prodaje na tržištu ili vrši usluge uz naknadu, a tako ostvareni prihodi nad rashodima su iznad 400.000,00 dinara

Porez na dobit kod nedobitnih organizacija utvrđuje se na osnovu odredaba Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. glasnik RS", br. 25/01, 80/02, 80/02 – dr. zakon, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 – dr. zakon, 142/14, 91/15 – autentično tumačenje i 112/15, u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa članom 1. Zakona **obvezniци poreza na dobit su**:

- privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje je osnovano radi obavljanja delatnosti u cilju sticanja dobiti;
- zadruga koja ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu, i
- **drugo pravno lice** koje nije osnovano radi sticanja dobiti, već je osnovano u skladu sa zakonom radi postizanja drugih ciljeva utvrđenih u njegovim opštim aktima, ako ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu (**nedobitna organizacija**).

Nedobitne organizacije koje su obvezniци poreza na dobit

Najnovijim izmenama Zakona precizirano je da se **nedobitnim organizacijama narочito smatraju**:

- ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave;
- politička organizacija;
- sindikalna organizacija;
- komora,
- crkva i verska zajednica, udruženje, fondacija i zadužbina.

У складу са чланом 18, Правилник о пореској пријави је на снази од 1. априла 2015. године.

У складу са чланом 2. Правилника о пореској пријави, обвезник који има право на пореско ослобођење из члана 44. Закона, уз пријаву доставља надлежном пореском органу и изјаву на Обрасцу ИПОНО – Изјава о испуњености услова за пореско ослобођење недобитне организације који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Обрачунавање и плаћање пореза и рачуноводствена евиденција

Према одредби члана 66. Закона, порески обвезник је дужан да у пореској пријави обрачуна порез на добит за порески период за који се пријава подноси. Сагласно одредби члана 68а Закона, порески обвезник који нема обавезу плаћања пореза на добит у виду месечних аконтација у складу са овим законом, порез на добит плаћа за порески период у року прописаном за подношење пореске пријаве и пореског биланса за тај период. То значи да ће се обрачунати порез на добит правних лица исказан у Пореском билансу (Образац ПБН) и Пореској пријави (Образац ПДП) за 2015. годину морати платити у року до када се предаје пореска пријава заједно са пореским билансом, тј. до 28. јуна. 2016. године.

ПРИМЕР:

КБС – недобитна организација је у пореском билансу исказала порез на добит у износу од 120.000,00 динара. Подношењем пореске пријаве 28. 6. 2016. године платила је обрачунати порез на добит у износу од 120.000,00 динара.

Књижење:

Р. бр.	Конто		Опис	Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
1	2	3	4	5	6
1)	482191/1		Остали порези – порез на добит правних лица	120.000,00	
		245219	Обавезе по основу других пореза		120.000,00
За обрачунати порез на добит за 2015. годину на основу Пореске пријаве и Пореског биланса					
2)	245219		Обавезе по основу других пореза	120.000,00	
		121112	Жиро-рачун		120.000,00
За плаћени порез на добит за 2015. годину на дан подношења Пореске пријаве и Пореског биланса 28. 6. 2016. године					

Друга примања запослених

Закон о раду регулише одређена примања запослених, називајући их другим примањима, при чему су нека предвиђена као обавезна, а нека само као могућност на страни послодавца. Међутим, чак и онда када су утврђена као обавезна, законом често није прописана њихова минимална висина. У тексту који следи указујемо на то да је ове законске одредбе потребно детаљније регулисати општим актима послодавца

Одредбама чл. 119. и 120. Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14, у даљем тексту: Закон), уређена су друга примања запослених. Један број ових примања утврђен је као право запослених, које је послодавац дужан да исплати запосленима (отпремнина за одлазак у пензију, накнада трошкова погребних услуга, накнада штете због повреде на раду). Међутим, иако су ова примања утврђена као обавезна, за највећи број наведених примања Законом није прописана чак ни минимална висина, већ се она мора утврдити општим актом (колективни уговор или правилник о раду).

Наиме, сходно члану 119. ст. 1. Закона, **послодавац је дужан да, у складу са општим актом, запосленом исплати**:
1) отпремнину при одласку у пензију, најмање у висини две просечне зараде према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику;
2) накнаду трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице (брачни друг и деца запосленог), а члановима уже породице – у случају смрти запосленог;
3) накнаду штете због повреде на раду или професионалног обољења.

Дакле, Законом су **одређена примања одређена као обавезна, за разлику од других која су утврђена само као могућност** и могу се исплатити само уколико су утврђена општим актом и уговором о раду (на пример, јубиларна награда, солидарна помоћ и др).

Тако је, на пример, чланом 120. ст. 2. и 5. Закона, уређено да послодавац може деци запосленог старости до 15 година живота да обезбеди поклон за Божић и Нову годину у вредности до неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана. Осим тога, према закону, послодавац може запосленима уплаћивати премију за добровољно додатно пензијско осигурање, колективно осигурање од последица незгода и колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција, а у циљу спровођења квалитетне додатне социјалне заштите.

Општим актом, односно уговором о раду, у складу са чланом 120. Закона, може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ, као и друга примања запослених.

1. Отпремнина при одласку у пензију

Отпремнина при одласку у пензију право је запосленог које је **загарантовано и мора се исплатити и то најмање у висини две просечне зараде** према последњем објављеном податку Републичког органа за статистику.

Под (просечном) зарадом у смислу Закона о раду и податка који објављује Републички завод за статистику, **подразумева се бруто зарада**, тј. зарада која у себи садржи припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање и порез из зараде.

Ово практично значи да уколико узмемо, на пример, да је последњи објављени податак Републичког завода за статистику, податак о исплаћеној заради за јануар 2016. године и да он износи 55.763 динара

Усклађени неопорезиви износи пореза на доходак грађана на друга примања запослених, који се примењују у периоду 1. 2. 2015. – 31. 1. 2016. године („Сл. гласник РС" бр. 5/16)

Помоћ у случају смрти запосленог, члана његове породице или пензионисаног радника (тачка 9)	64.162
Стипендије и кредити ученика и студената (тачка 12)	11.000
Накнада за исхрану – хранарина коју спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови, у складу са законом којим се уређује спорт (тачка 13)	9.166
Неопорезиви износ зараде	11.604
Накнада трошкова превоза у јавном саобраћају (тачка 1)	3.666
Дневница за службено путовање у земљи (тачка 2)	2.201
Накнада превоза на службеном путовању (тачка 4)	6.417
Солидарна помоћ за случај болести, здравствене рехабилитације или инвалидности запосленог или члана његове породице (тачка 5)	36.665
Поклон деци запослених, старости до 15 година, поводом Нове године и Божића (тачка 6)	9.166
Јубиларна награда запосленима, у складу са законом који уређује рад (тачка 7)	18.331
Премија за добровољно здравствено осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд	5.501
Појединачно остварен добитак (тачка 1)	11.165
Награде, новчане помоћи и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца (тачка 10)	12.180

уговором о раду морају, дакле, бити предвиђени случајеви, критеријуми и услови који се морају испунити да би се она и реализовала. Законом о порезу на доходак грађана утврђен је неопорезив део солидарне помоћи за случај болести, здравствене рехабилитације или инвалидности запосленог или члана његове породице (важећи износ – 36.665 динара).

Друга примања из члана 120. Закона

Општим актом и уговором о раду, у складу са чланом 120. тач. 4) Закона, могу бити утврђена и друга примања запослених. Међутим, за разлику од горе наведених, а имајући у виду одредбу члана 105. ст. 3. Закона, ова примања запослених имају карактер зараде. Тако, на пример, давања запосленима за 8. март, Божић, Нову годину; примања запослених по основу стипендирања њихове деце која похађају школу и сл., могу бити уређена општим актом као право запосленог, и она у том случају имају карактер зараде, тј. на њих се плаћају припадајући порези и доприноси.

Општим актом, односно уговором о раду, може се уредити право запосленог и на зајам за набавку огрева, зимнице и уџбеника. У том случају, општим актом, односно уговором о раду неопходно је дефинисати случајеве у којима запосленима може да се одобри зајам, висину зајма; рокове за исплату зајма (број рата, рок доспећа појединих рата, као и крајњи рок за враћање зајма); основ за обуставу рате зајма тј. права послодавца да зараду запосленог приликом исплате може да умањи за рату зајма коју је запослени дужан да врати у одређеном року, као и обавезу враћања зајма.

Уколико се одобри зајам запосленом и запослени врати комплетан износ зајма, он нема карактер зараде, с обзиром на то да се ради само о позајмици средстава. Међутим, ако запослени не врати зајам у утврђеном року, односно ако послодавац опрости дуг тј. „отпише" зајам – опроштени дуг има карактер зараде у складу са чланом 105. ст. 3. Закона.

У случају да инспектор рада у поступку инспекцијског надзора (члан 275) утврди да послодавац запосленом не исплаћује друго примање у складу са одредбама овог закона (чл. 119–120), новчаном казном од 400.000 до 1.000.000 динара казниће за прекршај послодавца са својством правног лица. Новчана казна за предузетника износи 100.000 до 300.000 динара, односно 20.000 до 40.000 динара за одговорно лице у правном лицу.

Коментар новог Закона о извршењу и обезбеђењу

Нови Закон о извршењу и обезбеђењу представља логичан наставак процеса реформе правосуђа у којем се судовима оставља суђење, а „несудске правне ствари" се поверавају појединачним стручним субјектима. Овај закон је донет у циљу даљег разрађивања решења усвојених досадашњим законом, али и са циљем да се исправе неодостаци уочени у његовој четворогодишњој примени

Текст новог Закона о извршењу и обезбеђењу (у даљем тексту: ЗИО) објављен је у „Службеном гласнику РС", бр. 106/15, а његова примена је предвиђена од 1. јула 2016. године, осим појединих одредаба којима се уређује питање поступања Коморе јавних извршитеља, питање јавноизвршитељске тарифе и сл., чија примена је почела од 29. децембра 2015. године.

Почетком примене овог закона престаће да важи садашњи Закон о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС", бр. 31/11, 99/11 – др. закон, 109/13 – одлука УС, 55/14 и 139/14), који ће остати упамћен као закон којим је у правни систем Републике Србије уведена професија извршитеља, као вансудска правосудна професија, чије је увођење, пре свега, имало за циљ повећавање ефикасности поступка спровођења извршења и растерећење судова у оквиру, и даље актуелне, реформе правосуђа.

Могло би се рећи да су разлози за доношење новог ЗИО-а остали готово исти као и они који су изискивали да се донесе још увек актуелни истоимени закон. Наиме, новим законским решењем **тежи се даљем убрзању и ефикасности извршног поступка**, али **уз појачану судску контролу** и веће учешће странака и трећих лица. Осим тога, иде се **корак даље у растерећењу судова** у поступцима спровођења извршења, али се **повећавају и надлежности (сада) јавних извршитеља**. Поред наведеног, циљ новог ЗИО-а је и да се спроведе јасно разграничење између надлежности судова и јавних извршитеља, да се повећа надлежност Коморе јавних извршитеља, као и да се појача дисциплинска контрола рада вршилаца ове правосудне професије, те да се што прецизније нормирају законска решења која су до сада изазивала недоумице у пракси.

Иако су разлози за доношење новог закона умногоме слични разлозима за доношење досадашњег и, могло би се рећи, представљају њихову разрађену верзију, **методе и средства за реализацију тих законских циљева представљају оно у чему се ова два законска текста битно разликују**.

Наиме, уочавајући бројне слабости у примени досадашњег закона, нови ЗИО је исцрпно и нескромно прописао новине у готово свим фазама извршног поступка, редигујући одредбе кроз чак 551 члан закона. Неке од новина које се уводе овим законом тичу се уређења правних лекова, раздвајања поступка одређивања и поступка спровођења извршења, уређења надлежности и положаја јавних извршитеља, побољшања процесног положаја извршног дужника и др.

Управо због исцрпности како целокупног закона, тако и његових појединачних одредаба, у наставку текста **нагласак ће бити на неким од битних законских новина**, као и на циљевима њиховог доношења, без детаљније анализе закона по члановима.

КОМЕНТАР АУТОРА #4

На овом месту треба изнети и примедбу која се чула у стручној јавности, а која се односи на прописивање организационих и дисциплинских одредаба које се тичу јавних извршитеља и њихове коморе, у оквиру Закона о извршењу и обезбеђењу. Наиме, како је новим законом исправљена грешка претходног закона у означавању носилаца извршитељске професије, па су исти сада означени као јавни извршитељи, онако како је то учињено у неким земљама у окружењу, тако је можда и организационе одредбе извршитељске професије, по узору на законске одредбе других земаља, требало уредити у оквиру посебног закона о извршитељима, а ЗИО-у препустити уређење поступака извршења и обезбеђења.

професије нема ничег приватног, осим чињенице да су носиоци исте организационо и финансијски одвојени од државног апарата, јасно је да **нови термин њеног означавања неспорно представља позитивну промену**, не само у терминолошком смислу, већ и у смислу њене даље имлементације у правосудни систем, те проширењу надлежности зарад побољшања ефикасности целог правосуђа.

Новим законом је **проширена надлежност јавних извршитеља**, чиме се додатно растерећује судство од тзв. несудских предмета и убрзава извршни поступак, али како већи обим посла доноси са собом и повећану одговорност, то је нови закон прописао и **строже услове за обављање ове делатности**, као и повећану дисциплинску одговорност њених носилаца.

Кад је у питању дисциплинска одговорност јавних извршитеља, нови ЗИО знатно пооштрава овај вид контроле над њиховим радом, али би дословна примена неких од одредаба којима се уређује поменута одговорност могла да утиче на ефикасност у раду јавних извршитеља, те да спута доношење дискреционих одлука на које су јавни извршитељи овлашћени законом и које су понекад неопходне зарад спровођења извршења.

Теоријски, претерана примена дисциплинских одредаба закона могла би **довести до тога да јавни извршитељ више обраћа пажњу да не направи неки дисциплински прекршај, уместо да пажњу посвети проблематици ефикасног спровођења извршења**. Једна таква одредба је и она којом се прописује да јавни извршитељ дисциплински одговара због повреде закона и других прописа, неиспуњавања обавеза одређених Статутом и другим прописима или општим актима Коморе или због повреде угледа јавних извршитеља, чиме је отворена теоријска могућност да због ненамерне повреде било ког законског или подзаконског прописа јавни извршитељ добије привремену или трајну забрану обављања делатности, као и неке од дисциплинских мера.

Уместо закључка

Нови Закон о извршењу и обезбеђењу представља логичан наставак процеса реформе правосуђа у којем се судовима оставља суђење, а „несудске правне ствари" се поверавају појединачним стручним субјектима. Овај закон је донет у циљу даљег разрађивања решења усвојених досадашњим законом, али и у циљу исправљања неодостатака уочених у његовој четворогодишњој примени, што се, пре свега, односи на побољшање улоге извршног дужника, која је у досадашњем закону била знатно ослабљена. Из наведених разлога је у извршни поступак враћена жалба као редовни правни лек, па самим тим и двостепеност у одлучивању у жалбеном поступку, чиме се тежи ка успостављању јединствене праксе у поступку извршења и генерално већој правној сигурности.

Остаје да се, почев од јула 2016. године, види колико ће нови закон успети да побољша правну сигурност, а истовремено очува ефикасност и брзину која је неопходна извршном поступку.

Шта доносе измене и допуне Закона о прекршајима?

Нове законске измене, као и у случају претходног закона, имају за циљ да се прекршајни поступак учини што једноставнијим и бржим, али и да се одговори на потребе које су уочене у практичној примени досада важећег закона

Закон о прекршајима („Сл. гласник РС”, бр. 65/13, у даљем тексту: стари Закон) је ступио на снагу 1. марта 2014. године и након готово две године његове примене предложене су (и усвојене) измене и допуне, које су, с једне стране, одговор на неке потребе праксе које су се у том периоду примене показале, а с друге, израз исте тежње која је оличена и у важећем закону – да се прекршајни поступак учини што једноставнијим и бржим (до мере да се начелу ефикасности даје претежнији значај него неким другим начелима казнених поступака). Закон о изменама и допунама Закона о прекршајима („Сл. гласник РС”, бр. 13/16, у даљем тексту: Закон) усвојен је по хитном поступку и ступио је на снагу 27. фебруара 2016. године.

Измене у вези са прекршајним налогом

Члан 1: Најпре се Законом проширује домен примене прекршајних налога. Прекршајни налози су у наше законодавство уведени старим Законом, са циљем да се судови што је могуће више растерете, те да се избегне суђење за прекршаје за које су запрећене мале казне. Они функционишу тако што овлашћени подносилац захтева за покретање прекршајног поступка (МУП, различите инспекције, комунална полиција и сл.), уместо да поднесе такав захтев, (претпостављеном) учиниоцу прекршаја доставља прекршајни налог, у коме су наведени чињенични опис и правна квалификација прекршаја, те изречена новчана казна, а уколико то лице сматра да није криво, може у року од 8 дана од дана пријема налога захтевати да суд о томе одлучи у редовном прекршајном поступку. У супротном ће налог постати коначан и извршан. Предуслов за издавање прекршајног налога јесте да су казне прописане у фиксном износу, а не у распону, и да су у питању искључиво новчане казне. По до сада важећем закону у питању су казне до 10.000,00 динара за физичка и одговорна лица у правном лицу, до 50.000,00 динара за предузетнике и до 100.000,00 динара за правна лица.

Према подацима Прекршајног суда у Београду, мање од 1% окривљених којима је уручен прекршајни налог су захтевали судско одлучивање, а 75% казни из прекршајних налога плаћено је у року од 8 дана. Прекршајни налози су испунили очекивања законодавца, те је у образложењу предлога Закона наведено и то да је до сада издато 1.123.364 прекршајних налога, те да је по основу издатих налога добровољно плаћен износ од 16,7 милиона евра. Уз чињеницу да је у свим тим предметима избегнуто (потенцијално дуготрајно и неизвесно) суђење, такви резултати су навели предлагача измена и допуна да понуди законодавцу да прошири домен примене прекршајних налога. Проширење је предложено и од стране Агенције за борбу против корупције, Управе саобраћајне полиције, Управе царина и комуналне полиције, а како је то наведено у образложењу предлога Закона. Имајући у виду све наведено, првим чланом Закона предвиђено је да се новчане казне могу прописати у фиксном износу за физичко лице и одговорно лице од 1.000,00 до 50.000,00 динара, за предузетника од 5.000,00 до

Избачен је један од основа за одбијање споразума – када казна, односно друга прекршајна санкција утврђена у споразуму о признању очигледно не одговара тежини прекршаја који је окривљени признао.

(аналогно решењу прихваћеном у кривичном поступку). Избачен је један од основа за одбијање споразума – када казна, односно друга прекршајна санкција утврђена у споразуму о признању очигледно не одговара тежини прекршаја који је окривљени признао. Одлука о споразуму се убудуће неће достављати оштећеном ни пуномоћнику. Како суд споразум усваја пресудом, извршена је и одговарајућа измена у члану 238.

Члан 16: Против пресуде о усвајању споразума, по новом законском решењу, више нико нема право жалбе, па ни оштећени и његов пуномоћник.

Остале измене

Члан 19: Овим чланом се прецизира одредба члана 311. која регулише извршење заштитне мере одузимања предмета, тако што се прописује да уколико се одузети предмет има продати у складу са пресудом, продаја ће се обавити у складу са законом који уређује порески поступак (Законом о пореском поступку и пореској администрацији, „Сл. гласник РС", бр. 80/02, 84/02 – испр., 23/03 – испр., 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 – др. закон, 62/06 – др. закон, 63/06 – испр. др. закона, 61/07, 20/09, 72/09 – др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 – испр., 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 – аутентично тумачење и 112/15), уколико посебним законом није другачије одређено.

Члан 20: Овим чланом се мењају одредбе члана 336. који регулише упис у регистар новчаних казни. Тако је предвиђено да се у сврху наплате изречене новчане казне, трошкова поступка и других досуђених новчаних износа који су евидентирани у регистру новчаних казни, кажњеном лицу док у потпуности не измири дуговани износ неће дозволити:
1) издавање возачке дозволе и пробне возачке дозволе;
2) издавање потврде о регистрацији, саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице, потврде о привременој регистрацији возила и привремених регистрацијских таблица;
3) одјава возила.

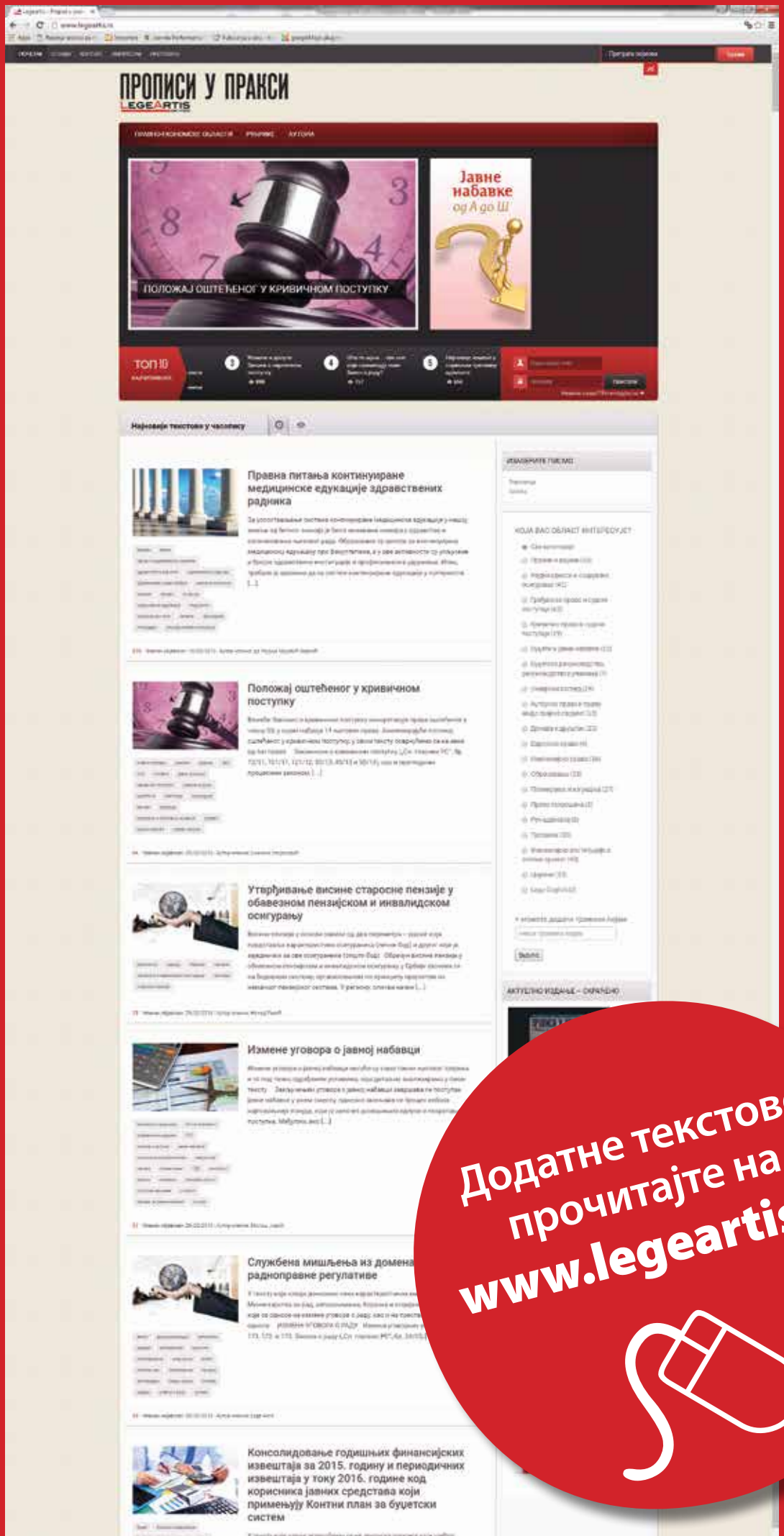
Посебним законом може се предвидети и привремено ускраћивање издавања или продужења важности других дозвола и докумената. Прописано је и да се не може ускратити издавање или продужење важности дозвола и докумената којим би се угрозило остваривање Уставом гарантованих људских и мањинских права, здравље и безбедност људи, животна средина или имовина већег обима (ту би дошли у обзир лична карта, пасош, здравствена књижица и сл.).

Чланови 21. и 22: Прелазном одредбом овог члана 21. Закона предвиђен је рок од годину дана од дана ступања на снагу овог закона за усклађивање свих прописа који регулишу прекршаје са овим законом, а завршном одредбом члана 22. да Закон ступа на снагу осмог дана од објављивања у „Службеном гласнику РС".

Календар догађаја...

ОД 2. АПРИЛА 2016.	● **Обуке** **За додатно усавршавање у области осигурања и обнову лиценце за посреднике и заступнике у осигурању** Регионална привредна комора Нови Сад
6. АПРИЛ 2016.	● **Једнодневна радионица** **Најбољи избор запослених у приватним и породичним компанијама** Привредна комора Београда
15. АПРИЛ 2016.	● **Једнодневно саветовање** **Нови Закон о извршењу и обезбеђењу** Крагујевац, сала Вишег суда у Крагујевцу ИНГ-ПРО д.о.о, www.propisi.net
15. АПРИЛ 2016.	● **Бесплатна радионица** **Уметност преговарања** Регионална привредна комора Нови Сад
19. АПРИЛ 2016.	● **Једнодневни семинар** **Унапређење пословања добрим спровођењем стратегије, правилним одабиром циљева, кључних индикатора и балансираних мерила перформанси** Привредна комора Србије
21–22. АПРИЛ 2016.	● **Дводневни курс** **Нова верзија стандарда *ISO 9001:2015*** Привредна комора Београда
26–27. АПРИЛ 2016.	● **Дводневна радионица** **Контролинг у продаји** Привредна комора Београда

ПРОПИСИ У ПРАКСИ
LEGEARTIS
Јавне набавке од А до Ш
ПОЛОЖАЈ ОШТЕЋЕНОГ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ
ТОП 10
Најновији текстови у чаролији
Правна питања континуиране медицинске едукације здравствених радника
Положај оштећеног у кривичном поступку
Утврђивање висине старосне пензије у обавезном пензијском и инвалидском осигурању
Измене уговора о јавној набавци
Службена мишљења из домена радноправне регулативе
Консолидовање годишњих финансијских извештаја за 2015. годину и периодичних извештаја у току 2016. године код корисника јавних средстава који примењују Контни план за буџетски систем
Додатне текстове прочитајте на www.legeartis.rs

Конкуренција правних основа

Проблеми који су уочени у раду приликом примене одредбе члана 192. Закона о парничном поступку намећу потребу да сви учесници у судским поступцима, и то тужилац при подношењу тужбе, тужени приликом сачињавања одговора на тужбу и суд на припремном рочишту, односно на рочишту за главну расправу, морају имати у виду све могуће правне основе по којима се може процењивати изнета чињенична грађа, како би се поступак могао спровести брзо и ефикасно и како би се добро могла проценити могућност странке за успех у спору

У тексту који следи разматраћемо правни основ у смислу у коме га употребљава Закон о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП).

Члан 192. ст. 4. ЗПП-а предвиђа да тужба може, али не мора, да садржи правни основ. Суд ће поступати по тужби и ако тужилац није навео правни основ тужбеног захтева, а ако је тужилац навео правни основ, суд није везан за њега. Исту одредбу су садржали и раније важећи закони о парничном поступку који су у примени уназад више деценија.

У том смислу, правни основ јесте правна оцена чињеничног стања које је изнето у тужби. **Углавном не постоје проблеми у примени ове норме, осим када постоји могућност да изнете чињенице буду оцењене као различит правни основ потраживања тужиоца**.

За тужиоца је битно да успе у спору и није му битно како ће суд квалификовати правни основ на основу кога усваја тужбени захтев. Он означава чињенице и прописе из којих произлази његово право да му суд досуди оно што је тражио, односно он правно квалификује чињенице из тог правног односа.

Тужилац је дужан да у тужби наведе чињенице које му дају основ да постави одређени тужбени захтев и да предложи доказе којим се те чињенице могу утврдити. На основу ових навода суд би требало да процени да ли је захтев основан. **Тужилац мора навести правни основ када из истих чињеница могу настати различите последице**. Неко може тражити исплату новца по основу зајма или на име цене за продату робу или као накнаду штете.

Закон о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО) у својим одредбама (члан 1) наводи изворе облигација (правне чињенице из којих настају облигације) и то: уговор, проузроковање штете, стицање без основа, пословодство без налога, једнострана изјава воље и друге законом утврђене чињенице (тзв. законске облигације у ужем смислу речи – брак, сродство, сувласништво, суседство и сл.).

Често у тужбама изостаје правна оцена изнетог чињеничног стања, па и јасно означење правног основа. Он се често квалификује као исплата, накнада, дуг и сл. Без правне оцене чињеничног стања није могуће одредити чињенице које треба доказивати и предложити адекватне доказе. **Од оцене који је правни основ у питању зависи надлежност суда и рокови застарелости потраживања**. Уколико и тужилац и суд не оцене добро изнето чињенично стање, то доводи до одуговлачења поступка, непотребног или неадекватног извођења доказа и самим тим до поскупљења поступка и немогућности да се он оконча у разумном року.

Из искуства у раду аутора овог текста, као судије,

Пресуда чија је изрека сваки пут исто гласила, напокон је потврђена, након што су сви могући правни основи размотрени, због чега је и овај поступак трајао око 20 година.

чињенице од значаја за основ и услове одштетне одговорности туженог. Правилна примена материјалног права изискује да се нижестепени судови упусте у расправљање о основу и условима одштетне одговорности туженог, као и да утврде висину накнаде штете према висини изостале одговарајуће зараде. Морају испитати да ли је и шта тужиља радила у спорном периоду и да ли је примала зараду за рад на неодговарајућем радном месту или накнаду изостале зараде по неком од законских основа. У овом другом случају (дакле, ако није радила код туженог), треба да испитају да ли је радом у сатима који одговарају радном времену, остваривала зараду, да би је урачунали у накнаду."

(Одлука Врховног суда Србије Рев. 276/01 од 24. 1. 2002)

Члан 3. ЗПП-а предвиђа да **суд одлучује у границама захтева који су постављени у поступку**. Међутим, исти тужбени захтев, на пример, за предају ствари може потицати из разних основа:

- може се радити о тужби за сметање државине из члана 75. Закона о основама својинскоправних односа када је неопходно утврдити када је извршено сметање, ко га је извршио и на који начин, да ли је тужилац био у поседу те ствари, те да ли је такво поступање противправно;
- може се радити о тужби из члана 37. Закона о основама својинскоправних односа када власник ствари мора доказати да има право својине на ствари и да се ствар налази у фактичкој власти туженог;
- а може бити речи и о тужби из члана 81. истог закона када држалац само доказује своје право на државину и да се ствар налази код туженог.

На пример, **када је предмет тужбеног захтева исплата новчаног износа, тужилац га може потраживати од туженог по основу**:

- **дуга** који је настао из уговорног односа, када тужилац мора доказати да је он извршио своју уговорну обавезу, а да тужени није извршио исплату или да је тужени био дужан по основу уговора или позитивних прописа да ту исплату изврши;
- **накнаде штете** услед неизвршења уговора или неког позитивног прописа, када мора доказати да му је настала штета услед неизвршења уговора или прописа од стране туженог, да постоји узрочна веза између поступања туженог и настале штете и да постоји одговорност туженог за насталу штету;
- **стицања без основа** у случају ништавости уговора, у ком случају тужилац доказује да је уговор ништав, да је туженом предао извесну суму новца или да се неизвршењем неке обавезе тужени неосновано обогатио.

Тако у ситуацији када постоји исти захтев за предају ствари или новца **морамо процењивати о ком правном основу се ради**. За тужиоца је битно да процени који правни основ пружа највеће шансе за успех у спору, које доказе поседује и који пут му је најбржи.

Према важећим одредбама ЗПП-а, **суд мора узети у обзир све могуће правне основе**. Ипак, суд одлуку доноси на основу доказа и чињеница које му странке изнесу. Према члану 7. ЗПП-а, странке су

Надлежност суда и рокови застарелости потраживања зависе од правног основа.

Ако суд утврди да је тужени тужиљи исплаћивао пензију на основу решења којим јој је то право признато и утврђен износ пензије, онда би потраживање тужиље било неосновано, а ако супротно томе тужени тужиљи исплаћује пензију у нижем износу од припадајућег, онда би то био основ за накнаду штете у смислу одредбе члана 172. ст. 1. ЗОО-а. Битна чињеница за одлучивање је решење које је донео надлежни орган управе, јер суд није надлежан нити да признаје право на пензију нити да утврђује износ пензије."

(Решење Вишег суда у Београду Гж. бр. 1660/13 од 13. 2. 2013)

„Тужилац тражи судску правну заштиту ради остварења имовинскоправног захтева. Суд пружа правну судску заштиту и одлучује приликом решавања имовинскоправних односа у смислу одредбе 1. ЗПП-а, па је суд надлежан да одлучује о овом тужбеном захтеву. Суд не одлучује о износу који тужиоцу припада у смислу наведене Уредбе, јер је о томе одлуку већ донео надлежни орган управе, а правилност те одлуке није ствар оцене суда у грађанскоправном поступку. У овом поступку суд одлучује о томе да ли је потраживање тужиоца основано, односно да ли постоји основ по коме је тужена дужна да тај износ тужиоцу исплати или такав основ не постоји. Стога је првостепени суд погрешно закључио да није надлежан за решавање овог спора у смислу одредбе члана 16. ст. 2. ЗПП-а."

(Решење Вишег суда у Београду Гж. бр. 7205/12 од 7. 11. 2012)

Изнета мишљења Врховног суда, Уставног суда и једног дела правне теорије о паралелизму могућих путева остваривања права странака може довести до истовременог вођења поступака пред управним органом, а након тога пред Управним судом и пред судом опште надлежности. **Све је чешће у пракси да странке услед дугог трајања управног поступка или неизвесности да ће своје право тим путем остварити, бирају да своје право остварују пред судовима опште надлежности** сматрајући да ће на тај начин брже и ефикасније остварити своје захтеве за исплату новчаних износа. То доводи до велике оптерећености судова опште надлежности, повећања трошкова правосуђа, дужег трајања поступака и неефикасности у поступању судова.

Као илустрација може послужити и ситуација исплате разлика војних пензија од стране РФ ПИО. Те тужбе су у претходним годинама изузетно оптеретиле рад Првог основног суда у Београду, Вишег и Апелационог суда у Београду. Паралелно су вођени управни поступци и управни спорови и парнични поступци са истим захтевима, да би на крају РФ ПИО извршио исплату војним пензионерима који су након тога повлачили тужбе или су се одрицали од тужбеног захтева.

Овакво поступање судова доводи до повреде права на правично суђење.

„Сматраће се да је повређено право на правично суђење заједмчено Уставом ако постоји различито поступање судова и одлучивање истог суда поводом исте чињеничне и правне ситуације, јер је таква пракса суда у погледу заштите права супротна принципу правне сигурности. Уставни суд је полазећи од одредбе члана 32. ст. 1. Устава утврдио да је различитом оценом Окружног суда у Београду, датом тако што је у одређеним случајевима суд правноснажно усвајао тужбени захтев, а у осталим такав захтев одбијао, при потпуно истој чињеничној и правној ситуацији, повређено право подносиоца уставне жалбе на правну сигурност, као елемента права на правично суђење."

(Одлука Уставног суда Уж. 1928/09 од 7. 10. 2010)

Регрес код штета у саобраћају у судској пракси

Судска пракса у вези са парницама за регрес код штета у саобраћају прилично је обимна и представља живу материју подложну променама и различитим тумачењима. Текстом који следи обухваћен је само део ове проблематике и то превасходно онај који се односи на право на регрес Гарантног фонда. И у будућности се могу очекивати занимљиви заокрети, посебно у области страначке легитимације, месне надлежности и доспелости регресног захтева

Регресни захтеви осигуравајућих друштава и Гарантног фонда, након што су оштећеним (трећим) лицима исплатили накнаду штете, прилично су чести у пракси судова и могу се поделити на оне који свој извор имају у уговору о осигурању од аутоодговорности – када је регресни поверилац осигуравајуће друштво, и на оне, много чешће заступљене у пракси, чији је извор у закону – када је регресни поверилац Гарантни фонд.

На спорове по регресном захтеву из саобраћајних удеса **примењује се закон о осигурању који је био на снази у време када су осигуравајућа организација или Гарантни фонд исплатили накнаду штете трећем лицу**, па се зато паралално примењују Закон о осигурању имовине и лица („Сл. лист СРЈ”, бр. 30/96 ... „Сл. гласник РС”, бр. 93/12, у даљем тексту: ЗОИЛ), који је престао да важи осим одредаба члана 86, а на коме се првенствено заснива овај текст, и Закон о обавезном осигурању у саобраћају.

Важећи Закон о обавезном осигурању у саобраћају („Сл. гласник РС” бр. 51/09, 78/11, 101/11, 93/12 и 7/13) готово на идентичан начин регулише право на регрес Гарантног фонда, као и претходно важећи, већ поменути закон.

Осим тога, на ову област се примењује и Закон о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО) који у свом члану 940. наводи да у случају осигурања од одговорности, осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтева њену накнаду, те да осигуравач сноси, у границама своте осигурања, трошкове спора о осигураниковој одговорности.

ПРАВО НА РЕГРЕС / САДРЖАЈ ПРАВА / ГАРАНТНИ ФОНД

Садржина права истицања регресног захтева по исплати средстава из фонда Гарантног фонда прописана је у чл. 91. и 92. Закона о обавезном осигурању у саобраћају. Важећим Законом о обавезном осигурању у саобраћају је прописано оснивање Гарантног фонда, и то чланом 73, а затим су прописани послови који спадају у делокруг ове организације, и то чланом 74. Истим чланом је, између осталог, регулисано да у обављању послова прописаних законом Гарантни фонд остварује регресне захтеве у случајевима прописаним истим законом. Одредбом члана 91. ст. 2. даље је прописано да се регресни захтев по исплати осигуране суме, односно накнаде штете остварује од власника моторног возила, ваздухоплова, чамца или другог превозног средства који није закључио уговор о обавезном осигурању, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка.

Чланом 92. важећег Закона о обавезном осигурању у саобраћају прописано је да се штета због смрти, повреде тела или

Интервенцијско дејство пресуде се огледа у чињеници да у новој парници између странке и умешача који јој се придружио у ранијој парници умешач не може да оспорава утврђено чињенично стање, као и правне квалификације садржане у образложењу правоснажне пресуде, нити утврђену висину накнаде штете.

намиреног потраживања из стечајне масе друготуженог биће од утицаја једино у поступку остваривања права испуниоца на накнаду – регрес из члана 423. ЗОО-а. Висина намирења тужиоца у стечајном поступку који је отворен над друготуженим осигуравајућим друштвом не представља претходно питање у смислу одредбе члана 12. Закона о парничном поступку за утврђивање висине накнаде штете и обавезе тужених да исту накнаде тужиоцу с обзиром на то да сходно одредби члана 414. ЗОО-а сваки од тужених појединачно одговара за целокупну обавезу према тужиоцу.

КАМАТА У СПОРУ НАКНАДЕ ШТЕТЕ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА

У пракси се као спорно поставило питање **од када Гарантни фонд има право на камату по основу регресног потраживања**. Да ли је то од момента кад је регресног дужника позвао да испуни регресну обавезу, да ли је то од момента кад је истекао рок остављен регресном дужнику по опомени пред утужење (позива за испуњење обавезе) за добровољно испуњење регресне обавезе, да ли је то од момента кад је поднео тужбу суду или је то од момента кад је извршио обавезу према оштећеном, а који износ потражује исплатом регреса.

Више година је важио став и доношене су бројне пресуде према којима **осигуравач има право на камату на исплаћено утужено регресно потраживање почев од дана када је туженог као регресног обвезника позвао да испуни обавезу на начин одређен чланом 324. ст. 2. ЗОО-а, а ако то није учинио почев од дана подношења тужбе суду**. Тај правни став је образлаган одредбом члана 939. ст. 1. ЗОО-а којим је прописано да сва осигураникова права према лицу које је по том основу одговорно за штету, исплатом накнаде из осигурања прелазе на осигуравача по самом закону, до висине исплаћене накнаде.

Међутим **Врховни касациони суд** је на својој седници од 3. 3. 2015. године заузео став да је регресно потраживање доспело даном исплате накнаде штете трећем лицу, од када тече камата у односу на регресног дужника. **Сматрамо да се овакав став може с успехом бранити само у случају** да је регресни дужник у време исплате накнаде штете имао или је могао имати сазнања о овој исплати, на пример, тако што је као умешач или тужени учествовао у поступку који је оштећени водио против осигуравача, или је био позван да као умешач у њему учествује. Међутим, уколико није имао сазнања о овој чињеници, неправедно је да регресни дужник сноси камату за дуг по основу регреса о коме није имао сазнања, пре него што је позван да исти регресира исплатиоцу.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

● Правилник о изменама и допунама Правилника о поступку издавања пријаве рођења детета и обрасцу пријаве рођења детета у здравственој установи, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио је на снагу 13. 2. 2016. године

– примењује се од 11. априла 2016. године

● Правилник о поморским и бродарским књижицама и дозволама за укрцавање, објављен у „Сл. листу СФРЈ”, бр. 13/81 од 6. 3. 1981. године. Дана 1. 2. 2011. године у ЦГ, престала примена одредбе члана 6. ст. 1, чл. 7. и 12. и одредаба чл. 16, 20, 21. и 22. у делу који се односи на поморске књижице и дозволе за укрцавање. Дана 15. 5. 2013. године престао да важи у РС, осим одредаба које се односе на поморску књижицу, односно дозволу за укрцавање за чланове посаде поморских бродова.

– престаје да важи 15. априла 2016. године

● Правилник о поморским књижицама и дозволама за укрцавање, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 12/16 од 12. 2. 2016. године, а ступио је на снагу 20. 2. 2016. године

– примењује се од 15. априла 2016. године

● Закон о државној управи, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 20/92, 6/93 – Одлука УС РС, 48/93, 53/93 – други закон, 67/93 – други закон, 48/94 – други закон, 49/99 – други закон. 79/05 – други закон (престао да важи 24. 9. 2005. године, изузев одредаба чл. 22–37. и члана 92), 101/05 – други закон и 87/11 – други закон (29. 11. 2011. године престале су да важе одредбе чл. 34–37.) и 36/15 – други закон

– одредбе чл. 22–33. и члан 92. престају да важе 29. априла 2016. године

● Закон о инспекцијском надзору, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 36/15 од 21. 4. 2015. године, а ступио је на снагу 29. 4. 2015. године

– примењује се истеком рока од 12 месеци од дана ступања на снагу, осим одредаба којима се уређују нерегистровани субјекти и поступање према нерегистрованим субјектима прописаних чланом 3. тач. 4), чланом 4. ст. 7, чланом 5. ст. 3, чланом 10. ст. 4, чланом 11. ст. 2. и 3, чланом 22, чл. 33. и 34, чланом 41. ст. 3, чланом 44. ст. 2. тач. 5) и чланом 57, које се примењују истеком рока од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, и чланом 30. ст. 1, 2. и 4, које се примењују истеком рока од пет месеци од дана ступања на снагу овог закона

наставак на следећој страни

Измене Закона о пореском поступку и пореској администрацији

Основни разлог за доношење овог закона јесте олакшавање пословања пореских обвезника, у циљу превазилажења потешкоћа са којима су се суочили у претходном периоду, а самим тим и омогућавање измиривања њихових пореских обавеза у ближој будућности. Тиме се стварају услови и за очување нивоа социјалне заштите најугроженијих слојева друштва и даљег подстицања привредних активности

Народна скупштина Републике Србије на седници Шестог ванредног заседања у 2016. години, 24. фебруара 2016. године донела је Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (у даљем тексту: Закон), који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије", бр. 15/16 и ступио је на снагу 4. марта 2016. године.

Преглед најважнијих одредаба

Једна од усвојених измена односи се на обавезу Пореске управе да на својој интернет страни објављује име и презиме, ПИБ и износ пореског дуга пореских дужника. Дефинисано је да те податке Пореска управа објављује **два пута годишње**, уместо квартално, будући да код поступка утврђивања обавезе и њене коначности протекне дужи временски период од три месеца (жалба, одлагање извршења), те се на тај начин не постиже првобитно предвиђена сврха прописивања ове норме у смислу ажурности пореског обвезника у испуњавању обавеза.

Поред случајева прописаних у члану 26. ст. 2. тач. 1–4) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05, 62/06, 61/07, 20/09, 72/09, 53/10, 101/11, 2/12, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 и 112/15, у даљем тексту: ЗППА), Пореска управа, према новим законским решењима, не може доделити ПИБ ни у ситуацијама када је оснивачима – правним лицима и предузетницима, правним лицима насталим статусном променом издвајања уз оснивање, као и предузетницима, привремено одузет ПИБ у складу са ЗППА-ом.

Осим тога, Пореска управа ће решењем одузимати додељени ПИБ и у случајевима када је пореском обвезнику наложена забрана располагања новчаним средствима преко рачуна пореског обвезника отвореног код банке сходно одредбама чл. 66. и 87. ЗППА, под условом да та забрана траје дуже од годину дана. Предметна одредба примењује се на решења којима је одређена забрана располагања новчаним средствима преко рачуна пореског обвезника отвореног код банке, а која су донета након ступања на снагу Закона.

Законом се, између осталог, прописује да се уз испуњење прописаних услова **може обезбедити одлагање плаћања дугованог пореза под повољнијим условима од важећих**, као и могућност отписа обрачунате, а неплаћене камате, када је реч о јавним приходима који су доспели за плаћање до дана ступања на

КОМЕНТАР АУТОРА

Посебно истичемо да Министарство финансија, периодичним публиковањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, њиховим објављивањем на званичној интернет страни, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и доступност информација, како би се и на тај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем Закона.

Примена Закона не би требало да створи додатне (директне) трошкове пореским обвезницима, с обзиром на то да могу остваривати право на плаћање дугованог пореза на рате и отпис камате, уз испуњење прописаних услова.

Порески обвезници (привредни субјекти и физичка лица) неће сносити директне трошкове доношењем Закона, при чему се оцењује и да је потреба за превазилажењем проблема већа од могућих индиректних трошкова које ће примена Закона створити.

Коначно, примена Закона нема потенцијала да допринесе стварању нових привредних субјеката, али ће, у одређеној мери, побољшањем услова пословања на посредан начин позитивно утицати на очување тржишне конкуренције.

Имајући у виду опсег питања која уређују, **усвојена законска решења немају за циљ подстицање стварања нових привредних субјеката на тржишту**, нити стварања тржишне конкуренције, већ се стварају услови за наставак пословања, односно за спречавање престанка обављања делатности од стране одређених привредних друштава у финансијским потешкоћама, као и губитак запослења у њима (тако што се предлаже да се плаћање дугованог пореза тим лицима може одобрити у дужим роковима од рокова у којима се, до сада, одлагање плаћања могло вршити).

Приликом израде Закона усвојене су иницијативе за измену појединих одредаба ЗПППА, како од стране пореских обвезника, тако и бројних државних органа и других организација.

Министарство финансија – Пореска управа (за јавне приходе које утврђује, наплаћује и контролише) и надлежни порески органи јединица локалних самоуправа (за своје изворне јавне приходе – локалне порезе) надлежни су за спровођење Закона.

Уместо закључка

Једна од најзначајнијих новина које су предвиђене Законом одређује да Пореска управа не може доделити ПИБ ни у ситуацијама када је оснивачима – правним лицима и предузетницима, правним лицима насталим статусном променом издвајања уз оснивање, као и предузетницима, привремено одузет ПИБ у складу са ЗПППА-ом. Овај фактор треба узети у обзир нарочито приликом оснивања нових привредних друштава, како би се избегла могућност блокаде њиховог пословања због недодељивања ПИБ-а.

Рок за репрограм пореских дугова за привредна друштва и предузетнике који немају више од 2.000.000 динара дуга продужен је са 24 на 60 месеци, што је значајна погодност за пореске дужнике, али и погодност за буџет, јер порески обвезници за све време одлагања плаћања дуга дугују и камату. Повећан је и износ дугованог пореза за који се од пореског обвезника неће захтевати средство обезбеђења и то: за правна лица и предузетнике – 1.500.000 динара, а за физичка лица – 200.000 динара. Остваривање права на одлагање плаћања дугованог пореза на рате и права на отпис условљено је благовременим измиривањем текућих обавеза и рата одложеног плаћања дугованог пореза у периоду плаћања дугованог пореза на рате.

Значајну олакшицу представља и чињеница да порески обвезник може и пре истека рока плаћања дугованог пореза на рате у складу са Законом да исплати дуговани порез у потпуности, чиме му се отписује целокупна камата на дуговани износ.

Обрачун и плаћање пореза на добит по одбитку, са посебним освртом на порез на добит по одбитку на ино услуге који се примењује од 1. марта 2016.

Имајући у виду наведену законску измену, недореченост норме, као и чињеницу да пракса у овом погледу тек треба да се формира у Републици Србији, текст који следи представља покушај да пружимо одговоре и смернице у вези са применом новог прописа

Последњим изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/01, 80/02 – др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 91/15 – аутентично тумачење и 112/15, у даљем тексту: Закон) **уведена је обавеза обрачуна и плаћања пореза на добит по одбитку на услуге које нерезидентна лица пружају резидентним правним лицима**, и то на сва плаћања резидентних правних лица по том основу почев од 1. марта 2016. године. Међутим, пре упуштања у тему обрачуна пореза на добит по одбитку на услуге ино лица, наводимо и опште смернице и објашњења у вези са обрачуном и плаћањем пореза на добит по одбитку.

У наставку текста, а у циљу што једноставнијег изражавања, порез на добит по одбитку биће називан само „порез по одбитку”, имајући у виду да је текст посвећен порезу на добит правних лица, те да не може доћи до забуне у вези са порезом по одбитку који се плаћа приликом исплата физичким лицима, на пример, по основу зараде.

Општа правила у вези са порезом по одбитку

Пре упуштања у детаљније разматрање опорезивања порезом по одбитку накнада од услуга, сматрамо да би, свакако, било корисно осврнути се и на већ постојећи режим опорезивања овим пореским обликом, између осталог, и зато што ће одређене особености постојећег режима *grosso modo* бити примењиве и на опорезивање накнада за пружене услуге.

Наиме, опорезивање порезом на добит по одбитку предвиђено је чланом 40. Закона, који прописује примену законске пореске стопе од 20% на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица (25% уколико је у питању лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом – колоквијално речено, лице

КОМЕНТАР АУТОРА #1

Важно је истаћи да се порез по одбитку обрачунава само у случају када су прималац и исплатилац накнаде правна лица, тј. порез на добит по одбитку се не обрачунава уколико су исплатилац или прималац прихода огранак, физичко лице и сл., а прималац прихода није резидент Републике Србије.

Третман трансферних цена у царинском поступку

У тексту који следи кроз шест сасвим конкретних питања дајемо исцрпне одговоре у погледу третмана трансферних цена у царинском поступку

Велики део данашње међународне трговине одвија се између међусобно повезаних привредних субјеката. Они су често делови исте мултинационалне компаније и при међусобним трансакцијама обично не исказују стварне тржишне цене, које би исказале међусобно неповезане компаније, већ робу или услуге фактуришу према трансферним ценама које им омогућавају да у увозном царинском поступку издејствују плаћање царина, других увозних дажбина и ПДВ-а у мањем износу, односно да при извозу робе плате царину у мањем износу, уколико је таква обавеза прописана.

Приликом подношења увозне или извозне царинске декларације, без обзира на то да ли у том поступку настаје обавеза обрачуна и наплате царинског дуга, декларант је дужан да наведе стварну вредност робе и да пријави постојање повезаности купца и продавца, те утицај повезаности на царинску вредност робе.

Царинска вредност робе представља основицу на коју се примењује стопа царине из Царинске тарифе, а садржана је и у пореској основици на коју се при увозу робе примењује одговарајућа стопа ПДВ-а. Царинска вредност робе има директан утицај на одобравање преференцијалног третмана, на правилно спровођење разних ограничења, попут вредносних квота и контингената, на издавање уверења и дозвола, на утврђивање износа обезбеђења у поступку транзита или царињења, на утврђивање износа казни за прекршаје предвиђене Царинским законом, на исказивање спољнотрговинског промета и др.

Стога, једна од основних улога царинског органа јесте да путем размене података са увозником обезбеди да царинска вредност робе буде исправно утврђена, односно да се поред уговорене цене утврди и износ других трошкова који се урачунавају у царинску вредност, те утицај евентуалне повезаности лица на те трошкове. На пример, ако уговорени паритет испоруке увозне робе (најчешће исказан сходно *INCOTERMS* правилима) не укључује све трошкове транспорта настале у иностранству (трошкове утовара, извозног царињења, превоза, осигурања, претовара, складиштења и сл.), увозник је у обавези да декларише и стварне трошкове допреме робе до границе Републике Србије, како оне већ плаћене, тако и оне које тек треба платити. Дужан је да наведе и све остале трошкове које у циљу слободног располагања робом сноси купац, а који нису садржани у декларисаној цени (на пример, трошкове провизије и накнаде посредовања, трошкове амбалаже и паковања, накнаде за ауторска права, лиценцне накнаде) и да у случају постојања повезаности са продавцем или возаром пружи доказе да та повезаност није утицала на уговорену цену. И при извозу робе важи иста логика, али у обрнутом смеру.

#1 Да ли постоје разлике у третману трансферних цена од стране царинских и пореских органа?

Царински орган контролише трансферне цене превасходно у циљу утврђивања царинске вредности робе, исправне наплате увозних дажбина и ПДВ-а при увозу добара и ради поштовања других вредносних ограничења, док порески орган контролише трансферне цене,

У случају континуиране испоруке робе истог продавца истом купцу под истим комерцијалним условима, царински орган може одустати од захтева да сви прописани подаци буду наведени у свакој ДЦВ.

на начин који је уобичајен за индустрију или индустријски сектор у којем послују, али подаци садржани у овим студијама (на пример, опис пословања компаније, дефинисање повезаних лица и међусобних трансакција) често не представљају довољне доказе у царинском поступку. И Технички комитет за царинску вредност Светске царинске организације закључује да, с једне стране, студија о трансферним ценама коју доставља увозник може бити добар извор података уколико садржи важне информације о околностима продаје. С друге стране, студија о трансферним ценама не мора бити важна или одговарајућа у истраживању околности продаје због значајних и важних разлика које постоје између метода за утврђивање вредности увезене робе прописаних споразумом ГАТТ и оних из ОЕЦД Водича за трансферне цене.

Према томе, за утврђивање околности продаје може се користити било који важан податак и документ који приложи увозник.

#6 Да ли се уз увозну царинску декларацију увек мора прилагати Декларација о царинској вредности робе?

У Декларацији о царинској вредности робе увозник је дужан да пријави постојање повезаности с продавцем, као и утицај повезаности на декларисану цену робе. Сходно Царинском закону, ДЦВ се не мора прилагати или се не морају декларисати сви прописани подаци:

- ако царинска вредност увезене робе у пошиљци не прелази 10.000 евра у динарској противвредности, под условом да се не ради о подељеним или вишеструким пошиљкама од истог пошиљаоца истом примаоцу, или
- ако се ради о увозу некомерцијалне природе, или
- ако декларисање није неопходно за примену Царинске тарифе или ако се царинске дажбине прописане Царинском тарифом не могу наплатити због посебних царинских одредби.

Лице без пребивалишта или седишта у Републици Србији које само повремено пријављује робу може попунити ДЦВ само ако то царински орган сматра оправданим.

У случају континуиране испоруке робе истог продавца истом купцу под истим комерцијалним условима, царински орган може одустати од захтева да сви прописани подаци буду наведени у свакој ДЦВ, али ће их захтевати сваки пут кад се околности промене, а најмање једанпут у три године.

Царински орган може да одустане од захтева да ДЦВ буде на прописаном обрасцу ако се користи систем електронске обраде података или се за предметну робу подноси општа, периодична или збирна декларација, или ако се царинска вредност предметне робе не може утврдити методом трансакцијске вредности. Тада царински орган одређује начин и облик у којем ће бити достављени потребни подаци неопходни за утврђивање царинске вредности осталим методама.

Порески календар

5. АПРИЛ

- Достављање обавештења о закљученим уговорима по основу естрадних програма у претходном месецу
- Достављање извештаја о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом за претходни месец

11. АПРИЛ

- Подношење пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања за претходни месец
- Плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у

15. АПРИЛ

- Плаћање аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец
- Подношење обрасца ПИД ПДВ 1 за март месец ако је у марту месецу испуњен један од критеријума за стицање статуса обвезника ПДВ-а који претежно врши промет добара у иностранство
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за први квартал 2016. године
- Подношење обрасца ПИД ПДВ-1 за први квартал ако је обвезник у првом кварталу испунио један од критеријума за стицање статуса обвезника ПДВ-а који претежно врши промет добара у иностранство
- Плаћање аконтације пореза на добит правних лица за претходни месец
- Плаћање обрачунате акцизе за период од 16. до краја претходног месеца
- Подношење пореске пријаве и плаћање акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу за претходни месец

наставак на следећој страни

Захтев за понављање кривичног поступка

У овом броју говоримо о захтеву за понављање кривичног поступка, као ванредном правном леку, уз навођење бројних судских одлука које илуструју карактеристичне случајеве у пракси

Када је реч о започетим кривичним поступцима, општи друштвени интерес огледа се како у њиховом окончању, тако и у утврђивању материјалноправне истине и остваривању законитости судских одлука. Па ипак, будући да постоји могућност да органи кривичног поступка, у појединим случајевима, донесу процесноправно, чињенично или материјалноправно неправилну или незакониту одлуку, законодавац је предвидео могућност која се пружа свим заинтересованим процесним субјектима да, под одређеним условима, нападају овакве одлуке правним лековима.

Правни лекови представљају правна средства којима законом овлашћена лица побијају одређену судску одлуку и захтевају од суда који решава о поднетом правном леку да је укине или измени. Судске одлуке се не могу побијати из разлога било каквог незадовољства странака, већ само из оних разлога који су у Законику о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) посебно предвиђени као основ за употребу правног лека.

Подношењем правног лека, правна ствар која је од стране надлежног суда за тренутак окончана, практично се наставља, да не кажемо да започиње изнова, с другачијим инструментаријумом, али, у суштини, са истим циљем – (пре)испитивање материјалне истине и провера поштовања одредаба материјалних и процесних закона.

Правни лекови представљају израз незадовољства странака донетом одлуком и по правилу од њих самих и зависи да ли ће до ове фазе кривичног поступка уопште и доћи. Међутим, оправдање и циљ подношења правних лекова лежи у могућности преиспитивања судских одлука и отклањању евентуалних грешака које су садржане у њима. Колико год био позван да произведе *ius redicata* последицу испитујући чињенично стање и примењујући закон, првостепени суд може у том поступку начинити низ неправилности, те на крају донети потпуно погрешну одлуку, а када је реч о чињеничном стању, односно о материјалној истини.

У нашем кривичноправном систему постоје две врсте правних лекова – редовни и ванредни. Њихова правна природа је дијаметрално супротна. Наиме, већ из њихових назива можемо направити суштинску разлику, која их прати у свим аспектима и последицама које производе, а која се огледа и у интензитету њихове примене у пракси. Први су део редовног, тј. регуларног поступка, који се још не сматра окончаним, док постоји могућност њиховог улагања, а њихово подношење је широко распрострањено. Ванредним правним лековима се желе постићи другачији циљеви, те је и методологија, такође различита. Редовним правним лековима нападају се неправоснажне судске одлуке, док се ванредним правним лековима нападају правоснажне судске одлуке.

Иако је правоснажношћу судске пресуде омеђена правна сигурност која проистиче из такве пресуде, она ипак није у потпуности остварена. Та непотпуност правне сигурности, односно несталност утврђене правде, крије се у институту названом ванредни правни лекови (*remedium extraordinarim*) којима се, у рестриктивно постављеним условима, наново преиспитују појединости у вези са минулим кривичним

пребивалиште, нити доказ о постојању сталног места боравишта, то наведене околности по оцени овога суда указују на опасност да би се окривљени боравком на слободи крио или дао у бекство, и на тај начин постао недоступан суду и отежао вођење кривичног поступка, због чега постоји законски разлог за одређивање притвора прописан одредбом члана 211. ст. 1. тач. 1) ЗКП-а. У том смислу, правилан је закључак првостепеног суда да наведене околности указују да се обезбеђење присуства окривљеног у кривичном поступку, за сада, не може обезбедити неком другом мером, а што је и одговор на жалбене наводе браниоца окривљеног да се према окривљеном изрекне блажа мера обезбеђења присуства".

(Кж2 По1. 461/2013 од 8. 11. 2013)

У новом поступку, **суд није везан за решења донета у раније спроведеном поступку**. Нови поступак може бити окончан:

1) решењем о обустављању кривичног поступка;

2) пресудом.

Решењем о обустављању поступка, суд ће ставити ван снаге ранију пресуду ако се нови поступак обустави до почетка главног претреса.

Пресудом ће суд:

1) изрећи да се ранија пресуда делимично или у целини ставља ван снаге или да се оставља на снази;

2) у казну коју одреди новом пресудом урачунати оптуженом већ издржану казну, а ако је понављање поступка одређено само за неко од кривичних дела за који је оптужени био осуђен, изрећи ће нову јединствену казну.

При изрицању нове пресуде, суд је везан забраном *reformatio in peius*, што је потврђено и у пракси. Пресудом Врховног касационог суда је назначено: „Суд је дужан да се придржава принципа забране *reformatio in peius* приликом изрицања казне поводом дозвољеног понављања поступка".

(Кж. 59/10 од 12. 5. 2010)

2. ПОНАВЉАЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ОСУЂЕНОМ У ОДСУСТВУ

Кривични поступак у одсуству окривљеног представља изузетак од правила да свако има право да се брани, да присуствује расправи у вези са његовим правима и да испитује сведоке. Како овако спроведен поступак представља изузетак од општег правила, за њега морају постојати нарочито оправдани разлози (бекство окривљеног или његова недоступност државним органима, члан 381. ст. 1).

Последица овога изузетка јесте и право окривљеног, који је правоснажно осуђен у одсуству, да му се понови кривични поступак, независно од разлога за понављање кривичног поступка, уколико наступи могућност да се суђење одржи у његовом присуству.

Лица овлашћена да поднесу захтев за понављање кривичног поступка осуђеном у одсуству су **окривљени и његов бранилац**. Они овај захтев могу поднети у року од шест месеци од дана наступања могућности да се окривљеном суди у његовом присуству. Пропуштањем овога рока, осуђеном једино преостаје могућност да захтева понављање поступка из разлога који су одређени за понављање поступка завршеног правоснажном пресудом.

Суд ће решењем којим се дозвољава понављање кривичног поступка осуђеном у одсуству одредити да се окривљеном достави оптужница и решење о потврђивању оптужнице, ако му раније нису достављени. У поновљеном поступку саучесник окривљеног који је већ осуђен не може се саслушавати, нити се може суочити са окривљеним. Са садржином исказа осуђеног саучесника једино је могуће упознати се читањем или изношењем садржине записника или прегледањем оптичког или тонског снимка који садржи такав исказ. Као и код понављања поступка који је завршен правоснажном пресудом, и овде је суд везан забраном преиначења на горе (*reformatio in peius*).

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора на њих имају искључиво претплатници на наш часопис

РАДНИ ОДНОСИ

П: *Која просечна месечна зарада у РС и за који месец се узима као основица за обрачун висине исплате отпремнине имајући у виду законску одредбу члана 21. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору?*

О: У члану 158. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописана је обавеза послодавца да пре отказа уговора о раду, у смислу члана 179. ст. 5. тач. 1) овог закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Висина отпремнине утврђује се општим актом или уговором о раду, с тим што не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину.

Сходно члану 159. Закона, под зарадом у смислу члана 158. овог закона сматра се просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца, која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина.

Чланом 22. ст. 3. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 68/15) утврђено је да запослени који је утврђен као вишак запослених, односно који је нераспоређен, има право на исплату отпремнине због престанка потребе за његовим радом у висини која се одређује у складу са законом којим се уређује његов радно-правни статус, а која се обрачунава за све године рада у радном односу у јавном сектору.

Ово значи да би запослени на кога се односи Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, а чији се радно-правни статус уређује Законом о раду имао право на отпремнину због престанка потребе за његовим радом, у висини која се одређује чл. 158–159. Закона о раду.

Напомињемо да у складу са чланом 21. ст. 3. тач. 1) Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, организациони облик може да закључи споразум о престанку радног односа са запосленима који су се изјаснили да прихватају престанак радног односа уз исплату новчане накнаде, ако за радом наведеног запосленог престаје потреба и уз исплату новчане накнаде, и то у у висини 1/3 просечне плате, односно зараде запосленог исплаћене у последња три месеца која претходе месецу престанка радног односа, односно у висини 1/3 просечне зараде у Републици Србији за месец који претходи месецу престанка радног односа према податку органа надлежног за послове статистике, у зависности од тога шта је за запосленог повољније, увећане за 30%, за сваку годину рада у радном односу у јавном сектору, с тим да укупна висина новчане накнаде не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности – за запослене којима на дан престанка радног односа недостаје више од две године до испуњења услова за пензију у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Из наведеног члана 21. Закона, произилази да се новчана накнада обрачунава на основу

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 2 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**61.279 · 2 = 122.558**)	Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**2 · 61.279 = 122.558** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **18.331** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.666** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.201** дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	У висини утврђеној општим актом послодавца (члан 118. тач. 3) Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", бр. 86/07, 84/14 и 84/15), а највише до 15 евра; за субјекте ван јавног сектора неопорезиво је до 50 евра
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба по Програму за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2016. годину („Сл. гласник РС“ бр. 9/15, 84/15 и 19/16)	Запосленом који је утврђен као вишак у 2016. години престаје радни однос када се добровољно определи за једну од опција, која је за њега најповољнија, и то за: 1) отпремнину у висини динарске противвредности 200 евра по години стажа осигурања, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца, с тим да укупна висина отпремнине не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности; 2) отпремнину обрачунату на начин утврђен Законом о раду, с тим да укупна висина отпремнина не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности, а висина средстава по години стажа осигурања код последњег послодавца не може бити већа од 500 евра у динарској противвредности, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца; 3) отпремнину у износу од шест (6) просечних зарада по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике – за запослене који имају више од 15 година стажа осигурања (тренутно: **6 · 61.279 = 367.674** динара).	Не опорезује се до износа из претходне колоне – члан 9. ст. 1. тач. 20) Закона о порезу на доходак грађана, а на износ преко тога, према члану 85. Закона о порезу на доходак грађана – плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу за 20% нормираних трошкова. За лица старија од 50 година живота – неопорезиво у потпуности без обзира на износ
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Корисни правни акти

Извештај о стручној оцени понуда у поступку јавне набавке

Наручилац: _____

Седиште: _____

Број: _____

Датум: _____

На основу члана 54. ст. 12. тач. 4) и члана 105. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15), Комисија за јавну набавку образована Решењем наручиоца бр. _____, од _____ године, саставља:

ИЗВЕШТАЈ О СТРУЧНОЈ ОЦЕНИ ПОНУДА

Врста поступка: _____

Редни број: _____

1) Предмет јавне набавке: _____
(опис и ознака из речника)

2) Процењена вредност јавне набавке без ПДВ-а, укупно и посебно за сваку партију:

_____

3) Подаци из плана набавки који се односе на предметну јавну набавку: _____

_____

(навести редни број набавке; предмет набавке; износ планираних средстава за набавку; податке о апропријацији у буџету, односно финансијском плану за плаћање; процењену вредност, на годишњем нивоу и укупно; врсту поступка набавке; оквирни датум покретања поступка; оквирни датум закључења уговора; оквирни датум извршења уговора; разлоге и оправданост набавке; начин на који је наручилац утврдио процењену вредност набавке).

наставак на следећој страни

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА - ПОРЕСКА УПРАВА

ПОРЕСКА ПРИЈАВА ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ	Образац ПДПО/С

1. ПОДАЦИ О ПРИЈАВИ

1.1 ВРСТА ПРИЈАВЕ	1.2 ДАТУМ ИСПЛАТЕ/ОСТВАРЕЊА ПРИХОДА/НАКНАДЕ	1.3 ИЗМЕНА ПРИЈАВЕ	1.4 ОСНОВ РЕШЕЊА
Ознака врсте / 1.1а Основ	дд / мм / гггг	Врста / 1.3а Идентификациони број пријаве	1.5 БРОЈ РЕШЕЊА

2. ПОДАЦИ О ИСПЛАТИОЦУ

2.1 ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ		2.5 СЕДИШТЕ	
2.2 МАТИЧНИ БРОЈ		2.6 ШИФРА ПРЕТЕЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ УПИСАНЕ У РЕГИСТАР АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ	
2.3 НАЗИВ		2.7 ТЕЛЕФОН КОНТАКТ ОСОБЕ	
2.4 АДРЕСА		2.8 ЕЛЕКТРОНСКА АДРЕСА (e-mail)	

3. ПОДАЦИ О ПРИМАОЦИМА, ВРСТАМА ПРИХОДА/НАКНАДЕ И ОБРАЧУНАТОМ ПОРЕЗУ

Р.Б.	НАЗИВ	ДРЖАВА	ШИФРА ВРСТЕ ПРИХОДА/НАКНАДЕ	НЕТО ПРИХОД/НАКНАДА	ПОРЕСКА СТОПА	БРУТО ПРИХОД/НАКНАДА	ПОРЕЗ	КАМАТА	ПОТВРДА О РЕЗИДЕНТНОСТИ
3.1	3.2	3.3	3.4 (ПП / ЈЈ / ОВП / ППС)	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	3.10
									☐
									☒
									☒
									☒
									☐
									☐
									☐
									☐
					3.11 УКУПНО				

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

S NAMA NEMA LUTANJA

Порези и акцизе

Радни односи и социјално осигурање

Грађанско право и судски поступци

Кривично право и судски поступци

Буџети и јавне набавке

Буџетско рачуноводство, рачуноводство и ревизија

Унакрсни поглед